

Uchwała Nr XXVII/119/26
Rady Gminy w Chotczy
z dnia 29 kwietnia 2026r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chotcza na lata 2025-2031

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.) i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r., poz. 278), uchwały nr XIV/68/25 Rady Gminy w Chotczy z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2025 r., poz. 4746) oraz uchwały nr XV/70/25 Rady Gminy w Chotczy z 30 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chotcza na lata 2025-2031 Rada Gminy w Chotczy uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chotcza na lata 2025-2031 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały, sporządzony zgodnie z ustawą o rewitalizacji.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chotcza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Przemysław Zawolski

UZASADNIENIE

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chotcza na lata 2025-2031 programuje przedsięwzięcia prorozwojowe na obszarze rewitalizacji określonym w uchwale nr XIV/68/25 Rady Gminy w Chotczy z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2025 r., poz. 4746).

Gminny Program Rewitalizacji zawiera następujące elementy, wynikające wprost z ustawy o rewitalizacji: szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze; opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych; opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji; cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk; opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych; mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych; szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych; opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu; system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji; określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego; określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji; wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania; wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, załącznik graficzny przedstawiający, podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji podlegał także opiniowaniu przez wymienione w ustawie o rewitalizacji podmioty.

Dokument został przekazany do opinii: Zarządu Powiatu Lipskiego w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu; Zarządu Województwa Mazowieckiego w zakresie zgodności z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+; Wojewody Mazowieckiego w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego; Wojskowego Centrum Rekrutacji w Radomiu, Delegatury ABW, Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, Komendy Powiatowej Policji w Lipsku w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności; Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lipsku w zakresie ochrony przeciwpożarowej; Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie w zakresie higienicznych i zdrowotnych; operatorów sieci uzbrojenia terenu tj. Powiatowego Zarządu Dróg w Lipsku jako zarządcy dróg powiatowych przebiegających przez obszar rewitalizacji, Polskiej Grupy Energetycznej jako zarządcy sieci elektrycznej, Polskiej Spółki Gazownictwa S.A. jako zarządcy sieci gazowej, Orange Polska S.A.; Krajowego Zasobu Nieruchomości w zakresie sposobu zagospodarowania

oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład zasobu nieruchomości; Nadleśnictwa Zwoleń w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa będących w trwałym zarządzie tego Gospodarstwa, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Radomiu w zakresie form ochrony zabytków, Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskiego Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie w zakresie terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Ponadto opinie skierowano do Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej oraz Komitetu Rewitalizacji uzyskując opinie pozytywną.

Zgodnie z art. 166 ust. 2 pkt.6) ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.) wystąpiono do Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskiego Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie o uzgodnienie dokumentu GPR i decyzją numer W.RPP.610.146.2026.AS z dnia 4 marca 2026 r. otrzymano decyzję umarzającą postępowanie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem WOOS-II.410.281.2025.JDR z dnia 31 marca 2026 uzgodnił odstąpienie od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i stwierdził, iż dla projektu GPR nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Dokument został również poddany konsultacjom społecznym zgodnie z ustawą o rewitalizacji w terminie od 25 lutego 2026 r. do 3 kwietnia 2026 roku. umożliwiając szeroki udział społeczeństwa. W trakcie konsultacji nie złożono uwag.

W związku z tym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Przemysław Zawolski

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chotcza na lata 2025-2031

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	4
I.1 Podsumowanie analizy wskaźnikowej.....	5
I.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.....	9
I.3 Charakterystyka obszaru rewitalizacji w gminie Chotcza.....	11
I.4 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	15
II PROCES REWITALIZACJI.....	17
II.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.....	17
II.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji.....	17
II.3. Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	17
II.4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze uzupełniającym.....	23
III ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM PROGRAMU REWITALIZACJI.....	25
III.1. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	25
III.2. Szacunkowe ramy finansowe.....	26
III.3. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji.....	27
III.4. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji.....	31
III.5. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji.....	33
IV. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY	35
V. ODNIESIENIE DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA LOKALNEGO.....	38
V.1. Określenie zmian w uchwałach.....	38
V.2. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	38
V.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	38
V.4. Zapisy wynikające z art. 166 ust. 1 Prawo wodne.....	38
SPIS TABEL.....	39
SPIS FOTOGRAFII.....	39
Załącznik nr 1 Mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych.....	40

WSTĘP

Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji kształtowano przy zaangażowaniu społeczności lokalnej gminy Chotcza. Podstawę prawną dla jego opracowania stanowi ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Chotcza na lata 2025-2031 programuje przedsięwzięcia rozwojowe na obszarze rewitalizacji określonym w uchwale XIV/68/25 Rady Gminy Chotcza z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Chotcza (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2025 r., poz. 4746).

Gminny Program Rewitalizacji zawiera następujące elementy, wynikające wprost z ustawy o rewitalizacji:

- szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze,
- opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych,
- opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk,
- opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
- listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji,
- charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań,
- mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych,
- opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu,
- system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji,
- określenie niezbędnych zmian w uchwale, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji,
- wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania,

- wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
  - wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy,
  - wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
  - w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu;
- załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.

Gmina Chotcza 10 grudnia 2025 r. wystąpiła pismem znak: BR.671.1.2025 do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z wnioskiem o ustalenie potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chotcza na lata 2025-2031”. W odpowiedzi z 31 marca 2026 r. (pismo znak: WOOS-II.410.281.2025.JDR) stwierdzono, że przedmiotowy projekt nie jest dokumentem, dla którego, zgodnie z art. 46 i art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.), wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, gdyż z analizy uwarunkowań, o których mowa w art. 49 ww. ustawy (mając na uwadze charakter działań przewidzianych w dokumencie, ich rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego projektem) wynika, iż:

- przedmiotowy dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000, a w szczególności nie wpłynie znacząco negatywnie na cele ochrony nw. obszarów europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, na ich spójność i integralność;
- realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na elementy środowiska przyrodniczego – gatunki roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych gminy Chotcza.

W przypadku realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko wnioskodawca/inwestor będzie zobowiązany do uzyskania uprzednio decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przeprowadzono także proces opiniowania dokumentu zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji.

I. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

I.1 Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Obszar zdegradowany to przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe, techniczne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Wyznaczając obszar zdegradowany, uwzględniono powyższe zasady. Diagnoza oparta została na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim problemy społeczne w gminie Chotcza. Dokonano również analizy pozostałych podstawowych obszarów funkcjonowania gminy - gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej. Dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników, które posłużyły zarówno do analizy porównawczej sytuacji gminy na tle regionu, a przede wszystkim - do przestrzennego zobrazowania zróżnicowania wewnętrznego. Poziom wewnętrznych dysproporcji rozwoju zbadany został w odniesieniu do wskazanego we wstępie „Delimitacji..” podziału gminy na jednostki analityczne. Dla wskazanych jednostek pozyskano dane z Urzędu Gminy Chotcza oraz instytucji zewnętrznych, m.in. Powiatowego Urzędu Pracy w Lipsku, Komendy Powiatowej Policji w Lipsku czy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chotczy.

Dane poddano ocenie pod kątem stworzenia zestawu porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej cechy do miejscowości. Dobór wskaźników opierał się przede wszystkim na poprawności metodologicznej. Zestaw wskaźników musiał w sposób czytelny przedstawiać dany problem, być łatwy w odbiorze, opierać się o dostępne dane umożliwiające jego weryfikację, pozwolić na ocenę dysproporcji rozwojowych w gminie oraz być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi. Kolejnym kryterium była reprezentacja przestrzenna - wskaźnik musiał dać możliwość prezentacji w odniesieniu do jednostki mniejszej niż gmina.

W wyniku powyższej procedury wybrano zestawienie **11 wskaźników**, które zastosowano do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 1 Wskaźniki wykorzystane do analizy sytuacji kryzysowej w gminie Chotcza.

SFERA	WSKAŹNIKI
społeczna	1. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców [%] 2. Stosunek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym - tzw. współczynnik obciążenia demograficznego [%] 3. Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców [%] 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem na 100 mieszkańców. 5. Stopień zagrożenia przestępczością – liczba czynów karalnych na 100 mieszkańców 6. Średnia frekwencja w 3 ostatnich wyborach krajowych [%]
gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
funkcjonalno-przestrzenna	Budynki publiczne pełniące funkcje społeczne (świetlice) [TAK/NIE] Występowanie sieci kanalizacyjnej [TAK/NIE]
techniczna	Udział obiektów zabytkowych w danej jednostce analitycznej w ogóle zabytków gminy [%]

środowiskowa	Udział procentowy źródeł ciepła wykorzystujących paliwa stałe (węgiel i węglopodobne) w ogóle źródeł ciepła zgłoszonych do CEEB [%] Ilość azbestu przypadającego na 1 mieszkańca gminy [t]

Źródło: opracowanie własne.

W pierwszej kolejności określono poziom koncentracji zjawisk negatywnych dla gminy jako całości. To pozwoliło określić wartość referencyjną danego wskaźnika (średnia dla gminy), aby potem porównać to do wartości referencyjnych dla jednostek referencyjnych. Na początek oceniono kryteria społeczne, które zgodnie z ustawą stanowią podstawę wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Założono, że za obszar zdegradowany spełniający kryterium degradacji społecznej uznana zostanie jednostka analityczna, która charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych, tj. na 6 analizowanych wskaźników wartości niekorzystne wystąpią w przypadku 4 wskaźników.

Następnie analizie poddano natężenie występowania pozostałych zjawisk negatywnych w pozostałych sferach (gospodarcza i/lub przestrzenno-funkcjonalna i/lub środowiskowa i/lub techniczna) i ostatecznie jednostka referencyjna, aby była uznawana za obszar zdegradowany musi charakteryzować się natężeniem zjawisk społecznych (co najmniej 4) i co najmniej jednym z pozostałych sfer.

Po ocenie, które z jednostek referencyjnych spełniają warunki wskazane wyżej, identyczną metodę zastosowano w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR), co przedstawiono poniżej.

Tabela 2 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Chotcza.

	WSKAŹNIKI SPOŁECZNE						WSKAŹNIKI POZOSTAŁE						
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców [%]	Stosunek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym - tzw. współczynnik obciążenia demograficznego [%]	Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców [%]	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem na 100 mieszkańców	Stopień zagrożenia przestępczością – liczba czynów karalnych na 100 mieszkańców	Średnia frekwencja w 3 ostatnich wyborach krajowych [%]	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Budynki publiczne pełniące funkcje społeczne (świetlice) [TAK/NIE]	Sieć kanalizacyjna [TAK/NIE]	Udział obiektów zabytkowych w danej jednostce analitycznej w ogóle zabytków gminy [%]	Udział procentowy źródeł ciepła wykorzystujących paliwa stałe (węgiel i węglowodórne) w ogóle źródeł ciepła zgłoszonych do CEEB [%]	Ilość azbestu przypadającego na 1 mieszkańca gminy [t]	LICZBA WSKAŹNIKÓW SPOŁECZNYCH + DODATKOWYCH
BARANÓW	26,92	0,70	7,69	6,04	1,65	61,32	20,88	TAK	NIE	0,00	89,90	1,76	3+4
BIAŁOBRZEGI	22,97	0,66	2,87	1,44	0,00	61,32	28,71	TAK	NIE	0,00	80,46	1,63	1+1
CHOTCZA DOLNA	27,91	0,77	6,40	5,81	1,16	64,5	19,77	NIE	NIE	0,76	85,71	1,57	3+4
CHOTCZA GÓRNA	24,30	0,70	5,61	4,67	0,93	64,5	21,50	TAK	NIE	0,18	78,67	1,99	1+3
CHOTCZA-JÓZEFÓW	28,89	1,08	2,67	8,00	5,78	64,5	16,44	TAK	NIE	0,12	75,00	1,17	4+2
GNIAZDKÓW	24,32	0,76	4,05	5,41	5,41	64,5	21,62	NIE	NIE	0,12	76,19	2,08	2+4
GUSTAWÓW	28,81	1,03	11,86	5,08	0,00	64,5	15,25	NIE	NIE	0,00	86,96	1,95	3+5
JARENTOWSKIE POLE	30,37	0,80	4,44	10,37	1,48	64,5	31,11	NIE	NIE	0,00	79,52	1,84	3+3
KAROLÓW	19,64	0,44	7,14	8,93	0,00	60,96	14,29	NIE	NIE	0,00	90,63	2,14	3+5
KIJANKA	25,69	0,80	1,39	2,08	0,69	64,5	18,06	TAK	NIE	0,00	81,25	1,71	2+2

KOLONIA WOLA SOLECKA	23,49	0,71	4,70	6,04	4,70	61,32	22,15	NIE	NIE	0,00	81,25	1,32	2+3
NIEMIERYCZÓW	33,33	0,85	7,94	6,35	0,00	60,96	15,87	NIE	NIE	0,00	88,14	4,02	4+5
SIEKIERKA NOWA	21,05	0,60	5,26	7,52	0,75	60,96	25,56	NIE	NIE	0,00	85,19	1,28	3+3
SIEKIERKA STARA	22,69	0,61	5,88	10,08	0,00	60,96	25,21	NIE	NIE	0,00	85,25	1,86	3+4
TYMIENICA NOWA	24,49	0,83	3,57	10,20	3,57	60,96	23,98	NIE	NIE	0,12	80,00	1,85	4+3
TYMIENICA STARA	13,20	0,63	7,11	11,68	11,17	60,96	21,32	TAK	NIE	0,00	80,95	1,29	4+2
ZAJĄCZKÓW	22,95	0,65	4,92	13,11	6,56	60,96	37,70	NIE	NIE	0,00	75,76	2,40	3+3
Wartość referencyjna	24,51	0,74	5,04	7,10	2,94	62,49	22,47	TAK/ NIE	TAK/ NIE	1,29	82,05	1,71	

Tabela 3 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Chotcza.

Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość wskaźnika dla obszaru zdegradowanego
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców [%]	24,51	23,49
Udział osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym tzw. współczynnik obciążenia demograficznego	0,74	0,84
Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób na 100 osób [%]	5,04	4,70
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem na 100 mieszkańców [%]	7,10	9,54
Stopień zagrożenia przestępczością - liczba czynów karalnych na 100 mieszkańców [%]	2,94	6,17
Średnia frekwencja w 3 ostatnich wyborach krajowych [%]	62,49	61,85
Udział podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców [%]	22,47	19,97
Budynki publiczne pełniące funkcje społeczne (świetlice) [TAK/NIE]	TAK/NIE/ CZĘŚCIOWO	CZĘŚCIOWO
Sieć kanalizacyjna w danej miejscowości [TAK/NIE]	TAK/NIE	NIE
Udział obiektów zabytkowych w danej jednostce analitycznej w ogóle zabytków gminy [%]	1,29	0,24
Udział procentowy źródeł ciepła, gdzie stosuje się paliwa stałe (węgiel i węglopodobne) zgłoszonych do CEEB [%]	82,05	99,94
Ilość azbestu przypadającego na 1 mieszkańca gminy w tonach	1,71	1,67

Źródło: opracowanie własne.

W obszar zdegradowany wchodzi: **CHOTCZA JÓZEFÓW, NIEMIERYCZÓW, TYMIENICA NOWA, TYMIENICA STARA**, gdyż tylko one spełniają wymogi kumulacji degradacji społecznej (4 wskaźników) i co najmniej jednego dodatkowego.

Obszar wyznaczony jako zdegradowany zajmuje **2317,94 ha, tj. 25,82%** powierzchni gminy Chotcza. Na terenie zdegradowanym mieszka łącznie **681 osób, tj. 29,85% ogółu mieszkańców** gminy.

I.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Wyznaczając zasięg obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi przesłankami, wynikającymi wprost z ustawy o rewitalizacji:

- spełnieniem wymogu kumulacji zdegradowania społecznego i co najmniej jednego czynnika dodatkowego,
- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk;
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego;
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

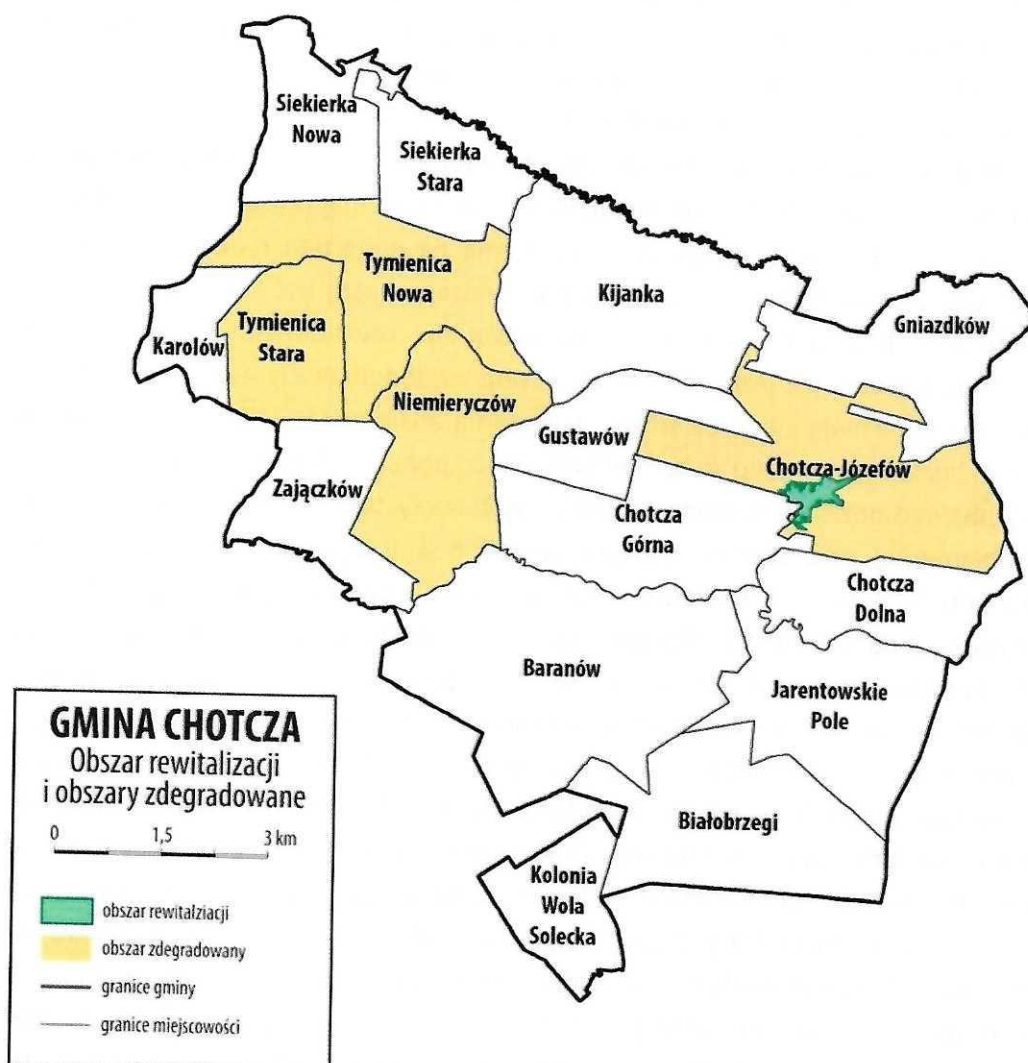
Należy pamiętać, iż obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów. Do obszaru rewitalizacji włączono zatem jednostkę w których zdiagnozowano najwięcej problemów społecznych oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji.

W analizie jakościowej wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę lokalizację danej jednostki, dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone działania, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

Na obszarze rewitalizacji zamieszkuje też najwięcej osób w wieku powyżej 60 lat, a wskaźnik liczby osób otrzymujących pomoc społeczną przekracza średnią gminną. Obok tych wskaźników znaczący jest udział osób długotrwale bezrobotnych wśród wszystkich bezrobotnych w gminie oraz wysoki poziom przestępczości i wykroczeń. Równocześnie obszar jest zdegradowany w zakresie wskaźników dodatkowych. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości oraz niegodnościami infrastrukturalnymi m.in. brakiem kanalizacji i niewystarczającą ilością chodników. Obok wskaźników przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kierowano się występowaniem na danym terenie istotnych cech wskazujących na ich duży potencjał dla rozwoju lokalnego w ramach rewitalizacji. Szerzej problemy i potencjały obszaru rewitalizacji zostały omówione w rozdz. 1.3 Charakterystyka obszaru rewitalizacji w gminie Chotcza.

Na obszarze rewitalizacji mamy skupione wszystkie istotne dla funkcjonowania mieszkańców jednostki organizacyjne tj. Urząd Gminy, Gminną Bibliotekę Publiczną, Publiczną Szkołę Podstawową czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Fakt ten powoduje, iż można realizować szereg działań społecznych, które pozwolą niwelować wyżej wskazane problemy społeczne. Jest to także główna miejscowość gminy, która w naturalny sposób skupia różnorodne usługi społeczne oraz mieszkańców. Zatem nawet mieszkańcy spoza obszaru rewitalizacji uzyskują tu niezbędne wsparcie i także oni będą korzystać z miejsc, które ulegną modernizacji w ramach procesu rewitalizacji, jak i usług społecznych (np. jeśli będą dostępne miejsca na wydarzeniach społecznych typu warsztaty czy po prostu w ramach wydarzeń organizowanych „na świeżym powietrzu”). Zatem wybranie jako obszaru rewitalizacji Chotczy-Józefów przyczyni się do rozwoju całej gminy i poprawy sytuacji życiowej wszystkich jej mieszkańców.

Stosując wspomniane wyżej zasady obszar rewitalizacji obejmuje miejscowość **CHOTCZA JÓZEFÓW**. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Chotcza zamieszkiwany jest łącznie przez **225 osób, tj. 9,86% ogółu mieszkańców** gminy. Jego powierzchnia zajmuje **łącznie 27,13 ha, tj. 0,30% powierzchni gminy**.

Rysunek 1 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Chotcza.
Źródło: opracowanie własne.

1.3 Charakterystyka obszaru rewitalizacji w gminie Chotcza

Obszar rewitalizacji gminy Chotcza zamieszkuje niecałe 10% mieszkańców gminy, Prawie 30% z nich to osoby w wieku poprodukcyjnym. W badaniu ankietowym, poświęconym problemom obszaru rewitalizacji (więcej w rozdz. III.3.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji), jako dość lub bardzo istotny problem bezrobocie zostało wskazane przez prawie 79% ankietowanych. Tendencje demograficzne występujące w gminie będą powodowały dalszy wzrost obciążenia demograficznego, ponieważ w ubiegłych latach odnotowywano spadek przyrostu naturalnego, a zjawisko starzenia się społeczeństwa dotyczy całego kraju. Jednocześnie saldo migracji ulega znaczącym zmianom w kolejnych latach, więc trudno określić dalsze perspektywy w tym zakresie (dodatknie w 2020 i 2024 r., w latach 2021-2023 było ujemne). Zakłada się jednak, że podjęcie działań rewitalizacyjnych w Chotczy-Józefów – miejscowości będącej siedzibą Urzędu Gminy,

punktów handlowych i usługowych, będzie pozwalało na przyciągnięcie nowych mieszkańców, również spoza terenu gminy. Niezbędne jest też zadbanie o najstarszych mieszkańców obszaru rewitalizacji – z jednej strony poprzez wzmacnianie oferty i wsparcia ze względu na stan zdrowia, a z drugiej strony – pozwalające wspierać aktywność społeczną osób sprawnych fizycznie i zainteresowanych rozwojem zainteresowań.

Udział osób bezrobotnych jest na obszarze rewitalizacji prawie o połowę mniejszy niż średnio w gminie. Gmina uczestniczy w różnych projektach, które mają zwiększyć zatrudnienie jej mieszkańców, jak np. „Staże drogą do zatrudnienia na otwartym rynku pracy IV”, co przynosi wymierne efekty. Oczywiście działania tego rodzaju muszą być kontynuowane, aby ograniczyć problem bezrobocia również poza obszarem rewitalizacji. Ponadto trzeba zauważyć, że choć problem nie jest może znaczący pod względem liczby osób, które dotyka, to jednak mieszkańcy uznają go za uciążliwy. W badaniu ankietowym jako dość lub bardzo istotny problem bezrobocie zostało wskazane przez nieco ponad 52% ankietowanych.

Mimo niskiego poziomu bezrobocia, liczba osób korzystających z pomocy społecznej pozostaje problemem w miejscowości Chotcza-Józefów o skali wyższej niż średnio w gminie (stanowią ponadto 11% ogółu mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w gminie). Oznacza to zatem, że duża część mieszkańców uzyskuje dochody zbyt niskie, aby móc w pełni samodzielnie funkcjonować, a także boryka się z problemami typu niepełnosprawność, uzależnienia czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Ubóstwo dotyczy często mieszkańców, którzy pracowali w okolicznych miastach, jak Lipsko, Kozienice czy Ożarów Mazowiecki. W trakcie przemian gospodarczych z lat 90. XX w. i restrukturyzacji takich przedsiębiorstw jak Cementownia Ożarów, Elektrownia Kozienice, SCANDIC czy Fabryka Samochodów Ciężarowych, ograniczano zatrudnienie. Często osoby, które tam pracowały nie posiadały kompetencji i kwalifikacji zawodowych, pozwalających na odnalezienie się na nowym rynku pracy. Z tego względu często podejmowały i podejmują najmniej wymagające tych kompetencji, a tym samym słabiej opłacane prace. Ponadto podstawę dochodów stanowią dochody z rolnictwa, które są zdecydowanie niższe niż z pracy najemnej. To przyczynia się do ograniczenia wydatków np. na rozwój edukacyjny czy kulturalny dzieci i młodzieży z tych rodzin, przyczyniając się do pogorszenia ich „startu” w dorosłość. Osoby uboższe z kolei ograniczają swoją aktywność społeczną. We wspomnianym badaniu ankietowym jako dość lub bardzo istotny oceniło go prawie 31% respondentów. Ponadto wskazali jako ważne problemy: niepełnosprawność (38% ankietowanych), uzależnienia od alkoholu czy narkotyków – 45%, przemoc w rodzinie – 31% i niski poziom uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym – aż 62%.

Na obszarze rewitalizacji występuje także wyższy poziom przestępczości – w 2024 r. popełniono na nim ponad 19% ogółu przestępstw z całej gminy, a wskaźnik liczby przestępstw na 100 mieszkańców na obszarze rewitalizacji były praktycznie dwukrotnie wyższy niż w gminie. Jako istotny problem wskazuje niski poziom bezpieczeństwa prawie 31% respondentów badania ankietowego. Można to łączyć z problemami społecznymi, o których mowa powyżej (przede wszystkim z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych). Dodatkowo wysokiej przestępczości „sprzyja” fakt, że Chotcza-Józefów to największa

miejscowość gminy, w której znajdują się tereny niezagospodarowane, wykorzystywane np. do spożywania alkoholu. Miejscowość nie posiada także rozbudowanej sieci oświetlenia ulicznego, co również sprzyja popełnianiu wykroczeń czy czynów karalnych, takich jak kradzieże czy niszczenie mienia.

Kolejną cechą obszaru rewitalizacji jest niski poziom przedsiębiorczości (uznawany za istotny problem przez 74% ankietowanych). Oczywiście jest to częsta cecha gmin wiejskich, w których ciągle znaczny udział dochodów stanowią dochody uzyskiwane z rolnictwa. Cały powiat lipski, na którego terenie znajduje się gmina Chotcza ma charakter rolniczy, a działające tu przedsiębiorstwa to przede wszystkim firmy usługowe czy przemysłowe, jednak stosunkowo nieduże. Podobna sytuacja ma miejsce w sąsiednim powiecie zwoleńskim. Jedynie powiat kozienicki ma mniejszy udział rolnictwa, a wyższy sfery usług i handlu, przemysłu (np. drzewnego) czy energetyki. Mimo to rozwijanie przedsiębiorczości na terenie gminy Chotcza, w tym jej obszaru rewitalizacji, nie jest proste w takich warunkach gospodarczych otoczenia. Ponadto gmina i obszar rewitalizacji oddalone są od większych szlaków komunikacyjnych, co sprawia, że ich atrakcyjność dla inwestorów są mocno ograniczone. Z tych powodów na obszarze rewitalizacji może rozwijać się przede wszystkim indywidualna działalność gospodarcza.

Mieszkańcy wsi Chotcza Józefów mają możliwość korzystania ze świetlicy wiejskiej na potrzeby organizacji wydarzeń kulturalnych czy prywatnych. Trzeba jednak zauważyć, że w dużej mierze ze wspomnianych wyżej powodów ich aktywność jest niewielka. Zasadnym będzie zatem organizowanie wydarzeń integrujących o różnym charakterze, dostosowanych do potrzeb różnych grup mieszkańców (odpowiadających na możliwości fizyczne ze względu na wiek czy stan zdrowia, a także na zainteresowania). To stanowić może również walor pod kątem osiedlania się na obszarze nowych mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wśród młodych rodzin rosną wymagania co do oferty usług społecznych świadczonych przez samorządy – ludzie oczekują możliwości korzystania z wydarzeń rozwijających zainteresowania i pozwalających niwelować problemy np. w nauce. Stworzenie takiej oferty spowodować może, że ludzie chętnie osiedlą się na obszarze rewitalizacji wiedząc, że ich dzieci będą mogły korzystać z takiej oferty „na miejscu”, bez konieczności dowożenia do innych miejscowości, co zabiera czas i generuje wydatki.

Pewien problem może stanowić brak dostępu do sieci kanalizacyjnej. Przyczynia się do zanieczyszczenia środowiska naturalnego – przede wszystkim gleb i wód. Ponadto może być czynnikiem zniechęcającym do osiedlania się dla nowych mieszkańców.

Główne atuty krajobrazowe gminy Chotcza to brak przemysłu, obszary o charakterze typowo rolniczym, walory geomorfologiczne i szata roślinna. Większość gminy położona jest na wysoczyźnie o powierzchni prawie płaskiej, lekko przemodelowanej wydłami i dolinami rzecznyymi. Znaczny walor przyrodniczy ma Dolina Wisły. Istniejące tereny zielone są jednak niezagospodarowane, co stanowi problem rozwojowy dla obszaru rewitalizacji według 48% ankietowanych.

Na terenie gminy Chotcza znajdują się 4 obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych: kaplica murowana pw. Świętej Trójcy w Chotczy Dolnej (nr rej. 40/A/80 z dn.

26.04.1980, nr rej. 824/A/59 z dn. 28.01.1959 r., nr rej. 644/A z dn. 24.01.1972), cmentarz rzymsko-katolicki w Chotczy Dolnej (nr rej. 474/A/91 z dn. 05.11.1991), kościół parafialny pw. św. Tekli w Tymienicy Nowej (Dec. 117/2012 z 10.02.2012, nr rej. A-1060), figura Najświętszej Marii Panny przy kościele parafialnym pw. św. Tekli w Tymienicy Nowej (Dec. 37/2013 z dn. 15.01.2013, nr rej. B-340).¹ Na jej terenie znajdują się również obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (cmentarz parafialny w Tymienicy) i gminnej ewidencji zabytków. Na obszarze rewitalizacji znajdują się wyłącznie obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków (kapliczka przydrożna i dom drewniany z budynkiem gospodarczym).² Miejscowość Chotcza-Józefów położona jest na czterech obszarach archeologicznych AZP: 77-73, 77-74, 78-73, 78-74.³ Obiekty zabytkowe są problematyczne ze względu na wysokie koszty utrzymania, pozwalające na zachowanie ich walorów kulturowych. Z drugiej strony ich brak na obszarze rewitalizacji może stanowić utrudnienie dla rozwoju nowych działalności np. opartych o turystykę lokalną (ograniczenie potencjału rozwojowego).

Istotny problem obszaru rewitalizacji stanowi także zła jakość powietrza spowodowana wysokim udziałem pieców opalanych węglem. Problem ten nie został wykazany w analizie wskaźnikowej, ponieważ generalnie wskaźnik ten jest bardzo wysoki dla całej gminy (82%). Chociaż wskaźnik dla obszaru rewitalizacji jest o 7 punktów procentowych niższy, to generalnie pozostaje bardzo wysoki. Prawie 30% ankietowanych wskazało zły stan powietrza jako problem obszaru rewitalizacji. Oczywiście w kontekście wysokiego poziomu ubóstwa ograniczenie tego problemu będzie bardzo trudne, jednak należy podejmować działania zmierzające do jego zmniejszenia. Zły stan powietrza stanowi zagrożenie dla stanu zdrowia mieszkańców obszaru rewitalizacji, wśród których znaczną część stanowią osoby starsze. W ich przypadku duży udział pyłów zawieszonych prowadzi do problemów z oddychaniem. Podobnie zresztą sytuacja wygląda wśród dzieci. Ponadto wzrost świadomości znaczenia jakości powietrza dla zdrowia i życia powoduje, że ludzie kierują się tym zagadnieniem, dokonując wyboru miejsca zamieszkania. Dalsza dominacja pieców opalanych

---

¹ Wszelkie prace prowadzone przy w/w obiektach wymagają pozwolenia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WUOZ w Warszawie Delegatura w Radomiu), które zostanie wydane na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z obiektu wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązanego po dostarczeniu stosownego wniosku.

² Prowadzenie prac przy obiektach ujętych w wojewódzkiej oraz gminnej ewidencji zabytków wymaga uzgodnienia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WUOZ w Warszawie Delegatura w Radomiu), na skutek wystąpienia organu wydającego pozwolenie na budowę/właściwego organu, w trybie uzgodnienia przewidzianym w art. 106 Kpa i art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. W przypadku remontu przedmiotowej kapliczki należy wystąpić o zaopiniowane planowych prac o opinie konserwatora do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatura w Radomiu. Jednocześnie zaznaczyć, że do GPR nie wpisano przedsięwzięć zakładających prowadzenie jakichkolwiek prac przy tych obiektach.

³ Obszarami archeologicznymi (AZP) obejmującymi teren Gminy Chotcza są: AZP 76-72, 76-73, 77-72, 77-73, 77-74, 78-72, 78-73, 78-74, 79-73, 79-74. Wszelkie prace prowadzone przy obiektach na tych obszarach wymagają uzgodnienia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WUOZ w Warszawie Delegatura w Radomiu) na skutek wystąpienia organu wydającego pozwolenie na budowę/właściwego organu, w trybie uzgodnienia przewidzianym w art. 106 Kpa i art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

węgłem (a często również np. odpadami z gospodarstwa domowego) będzie sprzyjała utrzymaniu złej jakości powietrza, zniechęcając do osiedlania się na obszarze rewitalizacji.

Jako walor obszaru rewitalizacji należy wymienić niższą niż średnia w gminie ilość zinwentaryzowanego azbestu przypadającą na mieszkańca. Ciągłe jednak jest to ponad 1 tona. Możliwości zmniejszenia ilości tego odpadu są ograniczone, podobnie jak w przypadku zmiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne. Dostępne formy wsparcia dotyczą samego odbioru i utylizacji odpadu azbestowego, jednak na barkach gospodarstw domowych spoczywa kwestia np. ułożenia pokrycia dachowego z nowoczesnych materiałów (co stanowi bardzo wysoki koszt).

1.4 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Powyższa diagnoza wykazuje istnienie kilku wyzwań na obszarze rewitalizacji gminy Chotcza:

✓ **wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym;**

Duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym generuje konieczność zwiększenia dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej czy usług opiekuńczych. Dla osób w lepszym stanie psychofizycznym istotne będzie zapewnienie możliwości spędzania czasu wolnego poprzez organizację różnorodnych zajęć np. kulturalnych czy edukacyjnych.

✓ **niski poziom bezpieczeństwa publicznego;**

Ze względu na to, iż obszar rewitalizacji obejmuje główną miejscowość gminy, będącą jednocześnie siedzibą władz gminy, występuje tu wyższe natężenie ruchu drogowego, większa liczba punktów handlowych i usługowych, tereny zielone, itp. Sprzyja to gromadzeniu się ludzi, a także np. aktów wandalizmu, akty niszczenia przestrzeni publicznych, porzucania odpadów na terenach zielonych (dzikie wysypiska) czy spożywania alkoholu. Co istotne, często samo zagospodarowanie przestrzeni, pozwalające na jej korzystanie przez „nowe” osoby – seniorów, rodziny z dziećmi, generują częstsze korzystanie z niej i zniechęca jednocześnie do jej niszczenia, ograniczając jej atrakcyjność np. dla osób spożywających alkohol.

✓ **występowanie problemów społecznych, wymagających korzystania ze wsparcia służb pomocy społecznej;**

Duża część mieszkańców obszaru rewitalizacji nie potrafi samodzielnie funkcjonować. Niskie dochody czy inne problemy, jak niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienie od alkoholu, powodują, że niezbędne jest udzielanie im wsparcia przez samorząd gminy. Dlatego wśród przedsięwzięć rewitalizacyjnych muszą się znaleźć działania ukierunkowane na budowanie samodzielności, ale też wspieranie dzieci i młodzieży pochodzącej z takich rodzin. Celem będzie bowiem niedopuszczenie do przeniesienia problemów na kolejne pokolenia oraz zwiększenie szans na dobry start w przyszłość.

✓ **niski poziom przedsiębiorczości;**

Możliwości rozwijania i prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji i w całej gminie są ograniczone ze względu na jej uwarunkowania, jak

i sytuację i uwarunkowania ościennych powiatów. Jednak jednoosobowa działalność gospodarcza może stanowić sposób na życie dla niektórych mieszkańców, przy czym niezbędne jest wsparcie merytoryczne już na etapie wyboru branży, jak i dalej w rozwijaniu działalności. Ponadto ze względu na walory przyrodniczo-kulturowe można wspierać mieszkańców obszaru rewitalizacji w rozwijaniu usług z zakresu turystyki lokalnej czy aktywnej.

✓ **presja na środowisko, powodująca pogorszenie jego stanu;**

Na obszarze rewitalizacji występuje duży udział źródeł ciepła opartych o węgiel, a także duża ilość odpadów azbestowych. Skutki złego stanu środowiska spowodowanego tymi cechami mają wpływ na zdrowie mieszkańców, zwłaszcza najmłodszych i najstarszych, znacznie łatwiej zapadających na schorzenia układu oddechowego. Brak infrastruktury kanalizacyjnej – poza niedogodnościami technicznymi dla mieszkańców – przyczyniać się będzie do pogorszenia stanu wód i gleb.

Potencjał obszaru rewitalizacji

Zdecydowanym walorem obszaru rewitalizacji są tereny, które można zagospodarować na potrzeby mieszkańców, np. park, siłownię zewnętrzną, itp. Dzięki temu możliwe będzie ożywienie działalności społecznej, w tym kulturalnej czy rekreacyjnej. Na terenie gminy, w tym na obszarze rewitalizacji, działają lokalne organizacje społeczne: Ochotnicze Straże Pożarne, będące jednocześnie stowarzyszeniami, Koła Gospodyń Wiejskich (w tym jedno, „Chotczanki”, na obszarze rewitalizacji), Towarzystwo Edukacji, Kultury i Sportu, Gminny Klub Sportowy „Wisła” Chotcza, itd. Wszystkie one mogą być włączane w realizację wydarzeń społecznych, zarówno jako organizator (np. poprzez realizację zadań publicznych), jak i współorganizator.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się tereny, które już pełnią lub można im nadać funkcje sprzyjające aktywnościom mieszkańców, jak staw w Chotczy. Ich zagospodarowanie, uzupełnienie w elementy małej architektury, nasadzenia roślinności, mogą zachęcić mieszkańców do spędzania w nich czasu wolnego. Dla organizacji społecznych mogą stać się miejscami realizowania wydarzeń kulturalnych i innych. Przy zagospodarowaniu warto uwzględnić elementy edukacji ekologicznej – podnoszenie świadomości mieszkańców w tym zakresie może wpływać pozytywnie na ich chęć do poprawy stanu technicznego swoich budynków i ich unowocześniania w zakresie ograniczenia negatywnych presji na środowisko.

Potencjałem są także walory przyrodnicze obszaru rewitalizacji, w tym wynikające z położenia w sąsiedztwie Doliny Wisły. Dzięki temu możliwe będzie rozszerzenie działalności tutejszych rolników czy mieszkańców np. o agroturystykę. Brak przemysłu czy hałasu drogowego to walory istotne z punktu widzenia mieszkańców. Dlatego też przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie będą powodowały rozbudowy infrastruktury mogącej negatywnie wpłynąć na ten aspekt funkcjonowania obszaru.

II PROCES REWITALIZACJI

II.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji

Obszar rewitalizacji Chotcza-Józefów jest przyjaznym, bezpiecznym i zintegrowanym centrum życia społecznego gminy, w którym mieszkańcy – niezależnie od wieku i sytuacji życiowej – aktywnie uczestniczą w życiu wspólnoty i rozwijają swoje zainteresowania.

Estetyczne i przyjazne tereny zielone sprzyjają integracji oraz obiekty dostosowane do potrzeb wszystkich mieszkańców, tworzą warunki do spotkań, współpracy i budowania więzi.

Równocześnie rozwój infrastruktury technicznej i działania proekologiczne poprawiły jakość środowiska, ograniczyły zanieczyszczenia oraz podniosły atrakcyjność obszaru jako miejsca do życia i osiedlania się.

Dzięki tym zmianom Chotcza-Józefów to dynamiczny, otwarty i zrównoważony obszar, w którym troska o mieszkańców i środowisko naturalne przekłada się na trwały rozwój lokalnej społeczności.

II.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji

A. Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji

A.1 Wzmacnianie samodzielności mieszkańców

A.2 Organizacja zajęć aktywizujących

A.3 Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa

B. Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych

B.1 Rozwój terenów zielonych, sprzyjających integracji

B.2 Dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami

B.3 Rozwój infrastruktury i poprawa stanu środowiska

II.3. Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Projekt P1	
Nazwa projektu	re-Animacja aktywności społecznej
Podmioty realizujące	Gmina Chotcza, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chotczy, Publiczna Szkoła Podstawowa w Chotczy, organizacje społeczne
Zakres realizowanych działań	Projekt przewiduje: przeprowadzenie warsztatów aktywizacji społecznej; organizację cyklicznych imprez, spotkań, wydarzeń mających na celu integrację i mieszkańców oraz podnoszących samodzielność:

	- doradztwo prawne, psychologiczne i pedagogiczne, - zajęcia wyrównawcze, „korepetycje” dla uczniów ze słabymi wynikami nauczania, - zajęcia rozwijające umiejętności i zainteresowania, np. grafika komputerowa, robotyka, warsztaty artystyczne, - klub seniora – regularne spotkania seniorów z obszaru rewitalizacji i udział w różnych wydarzeniach, jak warsztaty plastyczne, szkolenia z zakresu korzystania z mediów społecznościowych i smartfonów, spotkania z pracownikami opieki medycznej, itp., - promocja życia aktywnego stylu życia przez ćwiczenia fizyczne dla wszystkich, pogadanki w zakresie zdrowego odżywiania, - doradztwo w zakresie zakładania działalności gospodarczej, w tym tworzenia biznesplanu, następnie w kwestiach księgowych, marketingowych, itp., - szkolenia i wizyty studyjne dot. prowadzenia działalności w zakresie agroturystyki i szerzej – w działalności turystycznej.
Lokalizacja	Chotcza-Józefów 55B
Szacowana wartość	200 000,00 zł
Termin realizacji	2027–2031
Źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, środki własne, środki organizacji społecznych
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Projekt stanowi odpowiedź na kumulację w obszarze rewitalizacji osób korzystających z pomocy społecznej oraz starszych, będących jednocześnie często osobami o niższym statusie ekonomicznym, które ze względu na swoją sytuację nie mogą w satysfakcjonującym stopniu uczestniczyć w życiu społecznym i publicznym. Seniorzy często borykają się z problemami zdrowotnymi, dlatego wsparciem dla nich mają być spotkania z przedstawicielami zawodów medycznych, aby wesprzeć profilaktykę zdrowotną. Zadanie skierowane jest do osób wykluczonych m.in. z powodu niezaradności życiowej, niepełnosprawności, starości, trudnej sytuacji finansowej, itp.
Cel rewitalizacji i kierunki działań realizowane w ramach projektu	A. Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji A.1 Wzmacnianie samodzielności mieszkańców A.2. Organizacja zajęć aktywizujących A.3. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem – 50 os.

sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba zorganizowanych wydarzeń z zakresu animacji lokalnej (rocznie) – 10 szt. Liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (rocznie) – 1 szt. * * * Listy obecności Liczba wydanych wejściówek/zaproszeń na wydarzenia

Projekt P2	
Nazwa projektu	Park w Chotczy nowym miejscem spotkań
Podmiot realizujący	Gmina Chotcza
Zakres realizowanych działań	W ramach niniejszego projektu planuje się m.in.: 1. przygotowanie terenu: oczyszczenie i wyrównanie powierzchni, usunięcie niepotrzebnych nasadzeń. 2. budowę alejek: wykonanie sieci ścieżek spacerowych i rowerowych o bezpiecznej i trwałej nawierzchni, wytyczenie alejek z odpowiednim odwodnieniem i oświetleniem. 3. zagospodarowanie zieleni: nasadzenia drzew, krzewów i bylin, 4. przygotowanie terenów pod ewentualne place zabaw lub strefy wypoczynku. 5. montaż elementów małej architektury: ustawienie ławek, stolików, koszy na śmieci, stacji naprawy rowerów, montaż oświetlenia parkowego. W stosunku do tego przedsięwzięcia mają zastosowanie art. 32 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dn. 23 lipca 2003 r.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach projektu planuje się budowę ciągów komunikacyjnych, dzięki którym teren ten będzie dostępny także dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zostaną one wykonane z nawierzchni mineralnych. Przy ławkach powstaną dodatkowe miejsca dla wózków inwalidzkich lub dziecięcych. Kosze na odpady i inne elementy małej architektury zostaną odsunięte od ciągów komunikacyjnych, aby uniknąć potykania się osób słabo- lub niewidzących. Możliwy będzie wstęp z psem asystującym czy psem przewodnikiem.
Lokalizacja	dz. nr 1170/2, Chotcza-Józefów
Szacowana wartość	800 000,00 zł
Termin realizacji	2027–2030

Źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027, WFOŚiGW, środki własne
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Przedsięwzięcie odpowiada na problem braku ogólnodostępnych przestrzeni publicznych, które służyłyby aktywnemu spędzaniu czasu wolnego i integracji społecznej. Zagospodarowanie terenu działki nr 1170/2 poprawi poziom bezpieczeństwa, bowiem na niezagospodarowanym obecnie terenie zbierają się osoby spożywające alkohol. Wykonanie nasadzeń będzie stanowiło odpowiedź na problem jakości powietrza – tereny zielone przyczyniają się do wyłapywania zanieczyszczeń. Sprzyjają też małej retencji, co jest szczególnie ważne w dobie suszy. Problem na obszarze rewitalizacji to także niski poziom przedsiębiorczości. Utworzenie parku stanowi element podnoszenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji i gminy z punktu widzenia turystyki aktywnej, np. rowerowej. Może on stanowić miejsce odpoczynku dla turystów spędzających czas czy przemierzających się przez teren gminy i obszaru rewitalizacji.
Cel rewitalizacji i kierunki działań realizowane w ramach projektu	B. Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych B.1 Rozwój terenów zielonych, sprzyjających integracji B.2 Dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami B.3 Rozwój infrastruktury i poprawa stanu środowiska
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Powierzchnia poddana rewitalizacji – 1 ha Liczba osób korzystających z zagospodarowanego terenu – 200 os./rok * * * Dokumentacja projektowa Protokoły odbioru

Projekt P3	
Nazwa projektu	Nowe życie stawiku – ekologia, bezpieczeństwo, rekreacja
Podmiot realizujący	Gmina Chotcza
Zakres realizowanych działań	Przedsięwzięcie wymaga realizacji kilku etapów: 1. Rozpoznanie stanu technicznego i środowiskowego stawiku: ocena obecnego stanu technicznego oraz poziomu zanieczyszczeń, analiza parametrów chemicznych i biologicznych wody, inwentaryzacja roślinności i fauny występującej na terenie stawiku, usunięcie zanieczyszczeń i odmulenie (usunięcie

	zalegających osadów i odpadów, oczyszczenie dna i brzegów z nadmiaru roślinności inwazyjnej). 2. Prace rekultywacyjne i poprawa parametrów technicznych: uzupełnienie braku wody, jeśli jest to konieczne, naprawa i wzmocnienie brzegów, w tym wykonanie geowłókniny i odpowiedniego nasypu, instalacja systemu aeracji i filtracji, aby poprawić jakość wody. 3. Zainstalowanie elementów małej architektury (np. ławki, ścieżki, tablice informacyjne). 4. Zalesianie i nasadzenia zieleni: obsadzanie brzegów roślinnością naturalną, sprzyjającą ekosystemowi i estetyce miejsca. W stosunku do tego przedsięwzięcia mają zastosowanie art. 32 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dn. 23 lipca 2003 r.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach projektu planuje się budowę ciągów komunikacyjnych, dzięki którym teren ten będzie dostępny także dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zostaną one wykonane z nawierzchni mineralnych. Przy ławkach powstaną dodatkowe miejsca dla wózków inwalidzkich lub dziecięcych. Kosze na odpady i inne elementy małej architektury zostaną odsunięte od ciągów komunikacyjnych, aby uniknąć potykania się osób słabo- lub niewidzących. Możliwy będzie wstęp z psem asystującym czy psem przewodnikiem.
Lokalizacja	dz. nr 771, Chotcza-Józefów
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł
Termin realizacji	2026–2027
Źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021–2027, WFOŚiGW, środki własne
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Do problemów na obszarze rewitalizacji należy niski poziom bezpieczeństwa wyrażający się m.in. różnymi aktami wandalizmu. Z tego względu zagospodarowane i zmodernizowane tereny zostaną objęte siecią monitoringu wizyjnego, co będzie odstraszało przed popełnianiem wykroczeń. Ponadto w tej części obszaru rewitalizacji występuje bardzo niewiele terenów publicznych, z których mogą aktywnie korzystać mieszkańcy. Szkoła posiada zmodernizowane boisko, z którego chętnie korzystają dzieci i młodzież również poza zajęciami szkolnymi. Ponadto wykonanie nowej nawierzchni wjazdu do szkoły i zagospodarowanie pozostałych terenów sprawi, że będą one „zgodne” z założeniami planowania uniwersalnego oraz będą przyjazne jako miejsce do odpoczynku w gorące dni. Dlatego projekt

	ten będzie stanowił kolejny etap udostępniania tego miejsca i „oddawania” go mieszkańcom.
Cel rewitalizacji i kierunki działań realizowane w ramach projektu	B. Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych B.1 Rozwój terenów zielonych, sprzyjających integracji B.2 Dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami B.3 Rozwój infrastruktury i poprawa stanu środowiska
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Powierzchnia poddana rewitalizacji – 0,55 ha Liczba osób korzystających z zagospodarowanego terenu – 200 os./rok * * * Dokumentacja projektowa Protokół odbioru prac

Projekt P4	
Nazwa projektu	Zielone serce społeczności
Podmioty realizujące	Gmina Chotcza, Publiczna Szkoła Podstawowa w Chotczy, Biblioteka Publiczna w Chotczy, organizacje pozarządowe
Zakres realizowanych działań	Nad stawem i w parku będzie realizowany pakiet wydarzeń dla mieszkańców obszaru rewitalizacji: - „Odkrywcy przyrody” – zajęcia z lupami i siatkami do obserwacji owadów wodnych, liści i roślin, - warsztaty plastyczne – malowanie i rysowanie inspirowane otoczeniem, - poszukiwanie skarbów przyrody – edukacyjna gra terenowa z zagadkami i mapą, - budowanie domków dla owadów, - warsztaty fotograficzne „Przyroda w obiektywie” – nauka fotografii przyrodniczej, - warsztaty z ekologii i ochrony wód – praktyczne zajęcia o tym, jak dbać o środowisko, - „Adoptuj drzewo” – młodzież wybiera drzewo lub fragment zieleni i odpowiada za jego obserwację, dokumentację i pielęgnację. - warsztaty zielarskie, - ćwiczenia ruchowe na świeżym powietrzu – joga, tai-chi, gimnastyka, - „Spotkania przy stawie” – wspólne czytanie poezji, śpiewanie piosenek, kiermasze produktów lokalnych,

	- „Święto stawu” – wspólna akcja mieszkańców obejmująca sprzątnięcie terenu przy stawie, połączona z piknikiem, - ścieżka edukacyjna z tablicami i questami, której zawartość wypracowują mieszkańcy, - międzypokoleniowe warsztaty kulinarne „Smaki natury” – wspólne gotowanie prostych potraw z lokalnych produktów.
Lokalizacja	dz. nr 1170/2 i 771, Chotcza-Józefów
Szacowana wartość	500 000,00 zł
Termin realizacji	2028-2030
Źródła finansowania	środki własne, WFOŚiGW, środki Narodowego Instytutu Wolności
Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Na obszarze rewitalizacji występują problemy takie jak ubóstwo czy starość demograficzna, które zresztą często sobie towarzyszą. Istotne jest stworzenie oferty spotkań i różnorodnych zajęć dla mieszkańców, dostępnych nieodpłatnie, co przyczyni się do szerszego udziału społeczności lokalnej. Zaplanowany pakiet wydarzeń skierowany jest zarówno do dzieci, jak i młodzieży i seniorów, a nawet obejmuje zajęcia międzypokoleniowe. Sprzyjać będzie integracji społecznej, a jednocześnie „nauczy” mieszkańców właściwego korzystania z przygotowanych dla nich terenów zielonych.
Cel rewitalizacji i kierunki działań realizowane w ramach projektu	A. Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji A.1 Wzmacnianie samodzielności mieszkańców A.2. Organizacja zajęć aktywizujących A.3. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	Liczba organizowanych wydarzeń – 10 szt./rok Liczba uczestników organizowanych wydarzeń – 220 os./rok * * * Dokumentacja projektowa Protokół odbioru prac

II.4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze uzupełniającym

Projekt U1	
Nazwa projektu	Środowisko – wspólna sprawa
Podmiot realizujący	Gmina Chotcza

Zakres realizowanych działań	W związku z problemami zidentyfikowanymi na obszarze rewitalizacji, zaproponowano pakiet działań, które pozwolą je co najmniej zminimalizować: - budowa sieci kanalizacyjnej, - promocja przydomowych oczyszczalni ścieków, - kampania edukacyjna dotycząca szkodliwości azbestu oraz dalsze jego unieszkodliwianie, - doradztwo w zakresie stosowania OZE oraz wymiany pieców, a także – w miarę możliwości – wsparcie finansowe dla mieszkańców w tym zakresie. * * * B. Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych B.3 Rozwój infrastruktury i poprawa stanu środowiska

III ZARZĄDZANIE WDRAŻANIEM PROGRAMU REWITALIZACJI

III.1. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne odpowiadają na problemy i potencjały obszaru rewitalizacji. Częściowo oddziaływanie to występuje wprost, czasem ma charakter pośredni. W opisie każdego projektu wskazano, jakie cele i kierunki działań w ramach procesu rewitalizacji one realizują.

Tabela 4 Matryca komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych z problemami obszaru rewitalizacji.

	P1	P2	P3	P4	U1
starzenie się społeczeństwa					
wysoki poziom przestępczości					
występowanie problemów społecznych, wymagających korzystania ze wsparcia służb pomocy społecznej					
niski poziom przedsiębiorczości					
niezagospodarowane, niedostosowane do potrzeb obiekty i przestrzenie publiczne lub ich brak					
presja na środowisko, powodująca pogorszenie jego stanu					

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 5 Matryca komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji i kierunkami działań.

	P1	P2	P3	P4	U1
A. Aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji					
A.1 Wzmacnianie samodzielności mieszkańców					
A.2. Organizacja zajęć aktywizujących					
A.3 Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa					
B. Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych					
B.1 Rozwój terenów zielonych, sprzyjających integracji					
B.2 Dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami					
B.3 Rozwój infrastruktury i poprawa stanu środowiska					

Źródło: opracowanie własne.

Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się ze sobą wiążą. Wszystkie są realizowane na obszarze rewitalizacji, wyznaczonym w oparciu o wskaźniki uzyskane na podstawie analizy danych statystycznych, opisujących różne problemy w sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Przedsięwzięcia skierowane są do mieszkańców obszaru rewitalizacji, choć oczywiście zakłada się możliwość korzystania z nich osób spoza niego. Ponadto zagospodarowane przestrzenie publiczne mogą stać się miejscami atrakcyjnymi do spędzania czasu przez osoby przyjezdne, np. osoby uprawiające turystykę rowerową.

Skoncentrowanie się na przedsięwzięciach zlokalizowanych tylko na obszarze rewitalizacji sprawi, że realne wsparcie skierowane zostanie do najbardziej potrzebującej grupy osób. Ze względu na brak komunikacji zbiorowej między miejscowościami gminy Chotcza dotarcie do innych wsi jest bardzo utrudnione i zależy od posiadania transportu prywatnego lub możliwości skorzystania z transportu sąsiadów czy członków rodzin. Ponadto budżet gminy jest niewielki – dlatego lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest nieduża

i odnosi się do działań istotnych, ale też nie dublujących chociażby bieżących zadań z zakresu pomocy społecznej.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne P1 obejmuje działania społeczne i będzie realizowane w świetlicy wiejskiej w miejscowości Chotcza Józefów. Przedsięwzięcia P2 i P3 polegają na zagospodarowaniu przestrzeni publicznych (terenów zielonych), w których następnie będzie realizowane przedsięwzięcie P4. Przedsięwzięcie P4 skierowane jest do różnych grup wiekowych – w szczególności do dzieci i młodzieży, seniorów, a także zakłada działania międzypokoleniowe, integrujące wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Dotychczas gmina Chotcza nie wdrażała procesu rewitalizacji. Mimo to gmina wraz z jednostkami organizacyjnymi, a także lokalne organizacje pozarządowe, w miarę możliwości finansowych oraz przy wparciu funduszy zewnętrznych, realizują różnego rodzaju na rzecz mieszkańców, np. Czytanie na polanie – w czerwcu 2024 r, promujące czytelnictwo wśród mieszkańców, wspieranie oraz realizowanie remontów obiektów zabytkowych (np. renowacja zbiorowej mogiły partyzantów walczących z okupantem w trakcie II wojny światowej upamiętniająca wydarzenia z 28/29 października 1944 roku), warsztaty robienia tradycyjnych palm wielkanocnych i zdobienia pisanek w marcu 2023 r. (przy współpracy Biblioteki Publicznej w Chotczy, KGW „Tymienianki” oraz Domu Seniora w Kijance), warsztaty w ramach Akcji „Seniorze, bądź bezpieczny na drodze” (we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Radomiu, Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji, MCPS oraz samorządem województwa mazowieckiego), poprawa efektywności energetycznej Publicznej Szkoły Podstawowej w Chotczy.

III.2. Szacunkowe ramy finansowe

Przedsięwzięcie	Szacunkowa wartość [zł]	Środki publiczne [zł]	Środki prywatne [zł]
P1. re-Animacja aktywności społecznej	200 000	180 000	20 000
P2. Park w Chotczy nowym miejscem spotkań	800 000	800 000	0
P3. Nowe życie stawiku – ekologia, bezpieczeństwo, rekreacja	1 000 000	1 000 000	0
P4. Zielone serce społeczności	500 000	450 000	50 000
U1. Środowisko – wspólna sprawa	10 000 000	10 000 000	0

III.3. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji

III.3.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji

Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji ma sens jedynie wtedy, gdy zapewni się odpowiedni udział mieszkańców gminy w najważniejszych etapach jego powstawania. Gmina Chotcza chcąc zaangażować swoich mieszkańców w proces opracowania tego strategicznego dokumentu rozpoczęła konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Gminy Chotcza w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Chotcza, które były prowadzone w okresie od 20 marca 2025 r. do 25 kwietnia 2025 r. w następujących formach:

1. W formie pisemnej poprzez „Formularz uwag”, który był udostępniony do pobrania:
  - w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Chotcza (<https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza/mapa-strony?show-bip=true>) w zakładce: Rewitalizacja,
  - na portalu informacyjnym Gminy Chotcza <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza>) w zakładce: Rewitalizacja,
  - w Urzędzie Gminy Chotcza, pokój nr 10, Chotcza-Józefów 60, 27-312 Chotcza.

Wypełniony „Formularz uwag” wraz z klauzulą RODO można było przekazać za pomocą jednego z wymienionych sposobów:

- a. przesłać w formie plików tekstowych DOC/DOCX lub PDF na adres mailowy: budownictwo@chotcza.pl lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu Gminy w Chotczy, na adres skrytki: 38ff0dxt2c lub skrzynki e-doręczeń AE:PL-92001-95480-DVHFU-17 w tytule wpisać („Konsultacje obszar zdegradowany”),
  - b. przesłać pocztą tradycyjną na adres: Urząd Gminy Chotcza, Chotcza-Józefów 60, 27-312 Chotcza (z dopiskiem „Konsultacje obszar zdegradowany”, decyduje data wpływu do Urzędu),
  - c. dostarczyć do Sekretariacie Urzędu Gminy Chotczy, Chotcza-Józefów 60, 27-312 Chotcza,
2. Podczas spotkania otwartego, które odbyło się w dniu 16 kwietnia 2025 r. o godz. 12.00 w Urzędzie Gminy w Chotczy (sala konferencyjna).
  3. Poprzez ankietę internetową dotyczącą obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, która była dostępna na portalu informacyjnym Gminy Chotcza <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza>) w zakładce: „Rewitalizacja”.

W postaci elektronicznej poprzez „Formularz uwag” nie zgłoszono żadnej uwagi, w wersji papierowej zgłoszono jedną – o usunięcie działki 633/2 – Chotcza-Józefów, wskazanej w §2 pkt. 1 projektu uchwały. Na dedykowaną ankietę internetową nie wpłynęła żadna odpowiedź.

W trakcie spotkania otwartego omówiono ustawę o rewitalizacji, czym jest proces rewitalizacji, zasady wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Dyskutowano z jakiego powodu dane obszary zostały włączone do obszaru zdegradowanego i czy można włączyć inne obszary nie wskazane w „Delimitacji na potrzeby wyznaczania obszaru”. W trakcie spotkania zgłoszono jedną uwagę w postaci uwagi papierowej przez osobę prywatną dotyczącą włączenia obszaru sołectwa Chotczy Dolnej do obszaru zdegradowanego. Powyższa

uwaga nie została uwzględniona w związku z niespełnieniem przez sołectwo Chotcza Dolna zasady koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (zgodnie z przepisami zawartymi w art. 9. ustawy o rewitalizacji), przedstawionymi w dokumencie „Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Chotcza”.

Fot. 1 Spotkanie w ramach konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Chotcza.

Źródło: <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza/spotkanie-dotyczace-rewitalizacji> [dostęp: 22.08.2025 r.]

Następnie Rada Gminy Chotcza 29 kwietnia 2025 r. przyjęła uchwałę nr XIV/68/25 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Chotcza. Z kolei 30 maja 2025 r. Rada Gminy przyjęła uchwałę nr XV/70/25 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Chotcza na lata 2025-2031.

W okresie od 15 lipca do 4 sierpnia 2025 r. przeprowadzono ankietę internetową wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji Gminy Chotcza. Badanie miało na celu zidentyfikować problemy występujące w: sferze społeczno-gospodarczej (np. niepełnosprawność, uzależnienia, przemoc w rodzinie, starzenie się społeczeństwa, mała liczba przedsiębiorstw itd.), w sferze funkcjonalno-przestrzennej (np. stan dróg gminnych, oświetlenie publiczne itd.) oraz w sferze technicznej i środowiskowej (np. stan techniczny budynków mieszkalnych, bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnością, zanieczyszczenie powietrza przez stare systemy grzewcze itd.) w tym obszarze. Wymienione w ankiecie problemy respondenci mieli ocenić w skali od 1-5, gdzie 1 to całkowicie nieistotny problem, a 5 bardzo istotny problem. W badaniu wzięło udział 40 osób, połowa z nich miała wykształcenie wyższe. Wyniki ankiety zostały wykorzystane do opracowania szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji.

Przedstawiciele Urzędu Gminy wiedzieli, jak ważnym jest regularne zapewnienie udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji. Chcąc uzyskać akceptację mieszkańców gminy do podjętych działań w tym zakresie, a także kontynuować dobrze rozpoczętą z nimi współpracę, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji przygotowali projekt Regulaminu określającego zasady wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji – jako ciała doradczego w zakresie rewitalizacji. Projekt konsultowano z mieszkańcami od 21 lipca 2025 r. do 26 sierpnia 2025 r. w następujących formach:

1. W formie pisemnej poprzez „Formularz uwag”, który był udostępniony do pobrania
  - w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Chotcza (<https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza/mapa-strony?show-bip=true>) w zakładce: Rewitalizacja,
  - na portalu informacyjnym Gminy Chotcza <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza>) w zakładce: Rewitalizacja
  - w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Chotcza, pokój nr 10, Chotcza-Józefów 60, 27-312 Chotcza.
2. W formie wysłuchania uwag podczas spotkania otwartego, które odbyło się 13 sierpnia 2025 r. o godz. 12.00 w Urzędzie Gminy w Chotczy.
3. Poprzez ankietę internetową dotyczącą zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji Chotcza (<https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza>) w zakładce: „Rewitalizacja”.

W trakcie trwania konsultacji poprzez „Formularz uwag” w postaci elektronicznej jak i wersji papierowej nie zgłoszono żadnej uwagi. Na ankietę internetową również nie uzyskano żadnej odpowiedzi. Podczas spotkania otwartego przedstawiono zapisy projektu uchwały Rady Gminy, przedstawiono możliwy zakres prac członków Komitetu Rewitalizacji w trakcie kadencji czy sposób wyboru członków Komitetu.

Uchwała mówi o tym, że Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy Chotcza oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Chotcza w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Komitet liczy nie więcej niż 8 członków (składać się będzie z: 2 mieszkańców obszaru rewitalizacji gminy, 1 mieszkańca gminy spoza obszaru rewitalizacji, 1 przedstawiciela z grupy przedsiębiorców z gminy, 2 przedstawicieli organizacji prowadzących działalność społeczną na terenie gminy, 1 przedstawiciela właścicieli nieruchomości znajdujących się w obszarze rewitalizacji gminy oraz 1 przedstawiciela Urzędu Gminy Chotcza). Jego członkowie są wybierani w trybie otwartego naboru. Ze zgłoszonych kandydatur losuje się członków Komitetu, natomiast samą procedurę losowania przeprowadza pracownik komórki organizacyjnej Urzędu Gminy. Pracami Komitetu kieruje jego Przewodniczący wybrany na pierwszym posiedzeniu tego organu. Przewodniczący również zwołuje Komitet na posiedzenia nie rzadziej niż raz do roku. Posiedzenia mogą się odbywać w formule stacjonarnej oraz on-line (co może ułatwić organizacyjnie zwiększenie częstotliwości spotkań), przy zachowaniu minimum 7-dniowego wyprzedzenia na przekazanie informacji o jego organizacji wraz z tematyką obrad. W posiedzeniach Komitetu mogą brać udział zaproszeni eksperci oraz inne osoby zaproszone przez Przewodniczącego Komitetu lub Wójta Gminy Chotcza. Osoby te mają

głos doradczy, bez prawa do głosowania. Z pewnością pomogą członkom Komitetu zrozumieć mechanizmy, którymi rządzi się rewitalizacja oraz inne towarzyszące jej procesy. Obsługę organizacyjną i techniczną Komitetu zapewnia Wójt Gminy Chotcza.

Po zakończeniu konsultowania projektu, Rada Gminy w dniu 27 sierpnia 2025 r. przyjęła uchwałę nr XVIII/82/25 w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

Projekt GPR poddany został konsultacjom społecznym, trwającym w terminie 25 lutego - 3 kwietnia 2026 r. Zainteresowani mogli przekazać opinie i uwagi do dokumentu w następujących formach:

1. W formie pisemnej poprzez „Formularz uwag”, który był udostępniony do pobrania
  - w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Chotcza (<https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza/mapa-strony?show-bip=true>) w zakładce: Rewitalizacja,
  - na portalu informacyjnym Gminy Chotcza <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza>) w zakładce: Rewitalizacja
  - w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Chotcza, pokój nr 10, Chotcza-Józefów 60, 27-312 Chotcza.
2. Podczas spotkania otwartego, które odbyło się 25 marca 2025 r. o godz. 12.30 w Sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Chotczy.
3. Poprzez ankietę internetową opublikowaną na stronie internetowej (<https://samorząd.gov.pl/web/gmina-chotcza>) w zakładce: Rewitalizacja.

W trakcie trwania konsultacji poprzez „Formularz uwag” nie zgłoszono żadnej uwagi. Na ankietę internetową również nie uzyskano żadnej odpowiedzi. Podczas spotkania otwartego przedstawiono zapisy GPR, w tym w szczególności przedsięwzięcia rewitalizacyjne, omówiono zasady procesu rewitalizacji oraz jego umiejscowienia w planowaniu przestrzennym. Nie zgłoszono uwag.

III.3.2. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Kolejnym etapem włączania interesariuszy w proces rewitalizacji gminy po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji jest powołanie Komitetu Rewitalizacji. Aby Komitet spełniał swoje funkcje, ważnym jest prawidłowe zidentyfikowanie wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji, następnie należy podzielić ich na grupy (np. mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, właściciele nieruchomości, NGO's, instytucje publiczne, urzędnicy itd.) i zapewnić miejsce ich przedstawicielom w Komitecie Rewitalizacji. W projekcie Regulaminu określającego zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Chotcza, znajdziemy spełnienie tej podstawowej zasady. Tym samym organ ten będzie stanowił fundament przepływu informacji do tych, którzy znajdują się w obszarze rewitalizacji oraz do tych, na których procesy rewitalizacji pośrednio i bezpośrednio będą wpływać.

Gmina Chotcza jest gminą stosunkowo niedużą, w której większość mieszkańców doskonale się zna. W takich warunkach często znajomość osobista jest bardziej istotna niż więzi lokalne. Mając tego świadomość pracownicy Urzędu Gminy dostosowali sposoby włączania interesariuszy w proces rewitalizacji do ich potrzeb. Jest to istotne z perspektywy

skuteczności działania, gdyż w takich warunkach ważniejszy od regularnych publikacji informacji na stronach urzędowych gminy, jest bezpośredni kontakt z jej mieszkańcami. Dlatego w utworzonym parku z alejkami w Józefowie będą organizowane cykliczne spotkania dedykowane dla seniorów i dzieci z okazji Pierwszego Dnia Wiosny, podczas których uczestnicy będą mieli zorganizowane gry i zabawy terenowe. Przy okazji mieszkańcy Gminy będą informowani o postępach procesu, gdyż w spotkaniach tych będą uczestniczyć również przedstawiciele Urzędu Gminy oraz przedstawiciele Komitetu Rewitalizacji.

Ponadto co roku podczas gminnych dożynek również pracownicy Urzędu Gminy będą mieli stoisko, na którym udzielą odpowiedzi na pytania oraz wysłuchają uwag i pomysłów dot. przebiegu procesu rewitalizacji zainteresowanym mieszkańcom. Zebrane opinie będą analizowane pod kątem możliwości do realizacji, dzięki czemu przedstawiciele gminy podejmowałiby na bieżąco i bardziej trafne (bo realizujące potrzeby mieszkańców) decyzje o kierunkach rewitalizacji.

Gmina będzie dokonywać oceny aktualności oraz stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji co najmniej raz na 3 lata, przy okazji organizując spacer studyjny po obszarze rewitalizacji z udziałem zainteresowanych mieszkańców.

Jednocześnie ułatwiając dostęp do informacji tym mieszkańcom Gminy, którzy lepiej radzą sobie z technologią, na stronie internetowej gminy w zakładce „rewitalizacja”, systematycznie będą publikowane zdjęcia, filmy „przed i po”, czy raporty. Takie rozwiązanie z pewnością przyczyni się do wzmocnienia zaufania i zaangażowania mieszkańców w działania gminy, a także w ich legitymizacji.

III.4. System wdrażania (realizacji) Gminnego Programu Rewitalizacji

Za koordynację i zapewnienie spójności całego procesu odpowiada Wójt Gminy Chotcza. W jego imieniu zadania te realizować będzie Kierownik Referatu Budownictwa, Ochrony Cywilnej, Rolnictwa, Ochrony Środowiska – zgodnie z regulaminem organizacyjnym. Do obowiązków tej osoby należeć będzie zarówno inicjowanie poszczególnych przedsięwzięć, jak i gromadzenie informacji dotyczących postępów w ich realizacji. W tym celu przewiduje się możliwość organizowania spotkań z udziałem kierownictwa komórek merytorycznych oraz jednostek organizacyjnych. Spotkania te będą okazją do wymiany informacji o podejmowanych działaniach, wzajemnego wspierania się w ich realizacji, a także do wypracowywania rozwiązań zwiększających efektywność prowadzonych działań.

Na etapie realizacji konkretnych projektów rewitalizacyjnych niezbędna będzie również współpraca i uzgodnienia z innymi instytucjami – zarówno jednostkami organizacyjnymi gminy, jak i organizacjami pozarządowymi.

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji będzie więc odbywać się w ramach obowiązków pracowników Urzędu Gminy w Chotczy, określonych w Regulaminie Organizacyjnym, który precyzuje kompetencje poszczególnych komórek organizacyjnych. Realizacja programu nie spowoduje dodatkowych kosztów.

Ważnym elementem wdrażania programu będzie także zapobieganie i eliminowanie potencjalnych problemów, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić skuteczną realizację

działań rewitalizacyjnych. W dalszej części dokumentu przedstawiono możliwe ryzyka, sposoby ich monitorowania oraz proponowane działania zaradcze.

Tabela 6 Analiza ryzyka dla wdrażania GPR.

Ryzyko	Działania zaradcze
Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań	- ciągły monitoring potencjalnych źródeł finansowania, - współpraca z wyspecjalizowanymi podmiotami w zakresie pozyskiwania środków z różnych źródeł, w tym np. PPP, - współpraca z organizacjami pozarządowymi, dla których istnieją odrębne źródła finansowania przedsięwzięć, - etapowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych celem zmniejszenia jednorazowych nakładów
Niezadowolenie mieszkańców i innych interesariuszy z efektów realizacji przedsięwzięć	- kontynuowanie dialogu z interesariuszami rozpoczętego na etapie opracowania programu, w tym poprzez angażowanie ich na etapie tworzenia dokumentacji projektowej zadań inwestycyjnych czy badań potrzeb w projektach społecznych, - powołanie Komitetu Rewitalizacji z udziałem liderów lokalnych, - wykorzystywanie nowoczesnych i popularnych wśród mieszkańców źródeł informowania o działaniach samorządu
Procedury administracyjne utrudniające realizację GPR	- bieżący monitoring wdrażania (znajdujący odzwierciedlenie w corocznym raporcie o stanie gminy) wywołujący ewentualną aktualizację dokumentu; - zaangażowanie w realizację GPR pracowników specjalizujących się w różnych dziedzinach
Brak zmian w postaci ograniczenia lub wyeliminowania zdiagnozowanych problemów	- pogłębiona ewaluacja, z wykorzystaniem metod jakościowych (nie tylko ilościowych), pozwalająca dokonać zmian w zakresie merytorycznym przedsięwzięć rewitalizacyjnych; - aktualizacja dokumentu
Nagła zmiana sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy	- bieżący monitoring wdrażania (znajdujący odzwierciedlenie w corocznym raporcie o stanie gminy) wywołujący ewentualną aktualizację dokumentu, - współpraca z Komitetem Rewitalizacji i otoczeniem społecznym

Źródło: opracowanie własne.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują cały horyzont obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. do 2031 r. Niektóre przedsięwzięcia mogą być realizowane etapami, co ma oczywiście związek z możliwościami budżetowymi (należy tu bowiem zaznaczyć, że nawet w przypadku pozyskania dofinansowania zewnętrznego, niezbędne będzie zapewnienie wkładu własnego), a także możliwością ubiegania się o wsparcie finansowe w ramach różnych konkursów, w tym na projekty o niższej wartości.

Tabela 7 Harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
P1							
P2							
P3							

P4							
U1							

Źródło: opracowanie własne.

III.5. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Monitoring to proces ciągły, który umożliwia szybkie i skuteczne reagowanie zarówno na okoliczności utrudniające realizację Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i na te, które mogą ją wspierać (np. pojawienie się nowych źródeł finansowania). Obejmuje on przede wszystkim analizę stopnia wdrażania zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Podstawowym narzędziem będzie Karta monitoringu, która w uporządkowany sposób pozwoli określić postęp prac związanych z realizacją poszczególnych przedsięwzięć – zarówno z listy podstawowej, jak i uzupełniającej. Karta stanowi także cenne narzędzie analityczne, umożliwiające całościowe spojrzenie na proces wdrażania Programu Rewitalizacji. Szczególną rolę odegra przy identyfikowaniu przedsięwzięć, których realizacja przebiega zbyt wolno i wymaga dodatkowej uwagi.

Tabela 8 Karta monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji.

	Podjęte działania	Planowany okres zakończenia	Poziom zaangażowania prac [%]	Zidentyfikowane problemy	Planowane/ podjęte działania naprawcze
P1					
P2					
...					
U1					

Źródło: opracowanie własne.

Dane niezbędne do monitoringu będą przekazywane przez komórki merytoryczne i jednostki organizacyjne gminy, a w przypadku współpracy – również przez partnerów zewnętrznych (np. podmioty gospodarcze, społeczne).

Wnioski z monitoringu zostaną przedstawione w raporcie monitoringowym, który będzie uwzględniany w corocznym Raporcie o stanie gminy.

Raz na 3 lata realizowana będzie ocena skuteczności Gminnego Programu Rewitalizacji, odnosząca się także do sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na obszarze rewitalizacji. Ocena ta będzie dokonywana z wykorzystaniem wskaźników analizowanych na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Pozwoli ona wychwycić tendencje i zmiany zachodzące na tym obszarze, a przez to także uzupełniać lub zmieniać katalog projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pożądane kierunki zmian przedstawia poniższa tabela:

Tabela 9 Kierunki zmian wskaźników na obszarze rewitalizacji.

Wskaźnik	Kierunek zmian
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców [%]	↓/ bez zmian
Udział osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym tzw. współczynnik obciążenia demograficznego	↓/ bez zmian
Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób na 100 osób [%]	↓/ bez zmian
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem na 100 mieszkańców [%]	↓
Stopień zagrożenia przestępczością – liczba czynów karalnych na 100 mieszkańców	↓
Średnia frekwencja w 3 ostatnich wyborach krajowych [%]	↑
Udział podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców [%]	↑
Budynki publiczne pełniące funkcje społeczne (świetlice)	bez zmian
Sieć kanalizacyjna w danej miejscowości	↑
Udział obiektów zabytkowych w danej jednostce analitycznej w ogóle zabytków gminy [%]	bez zmian
Udział procentowy źródeł ciepła, gdzie stosuje się paliwa stałe (węgiel i węglopodobne) zgłoszonych do CEEB [%].	↓
Ilość azbestu przypadającego na 1 mieszkańca gminy w tonach	↓

Źródło: opracowanie własne.

Każde sprawozdanie – zarówno roczne z monitoringu, jak i trzyletnia ocena realizacji – będzie opiniowane przez Komitet Rewitalizacji (więcej informacji o Komitecie zawarto w rozdz. III.3.1. Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji). Wyniki analiz mogą wskazać potrzebę wprowadzenia zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji. Propozycje takich modyfikacji powinny zostać przedstawione, omówione i zaakceptowane przez jak najszersze grono mieszkańców obszaru rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia konieczności zmian, Wójt Gminy Chotcza skieruje do Rady Gminy wniosek o ich wprowadzenie, przekazując jednocześnie opinię Komitetu Rewitalizacji. Aktualizacja GPR będzie wiązała się z przeprowadzeniem procedury konsultacji społecznych, zgodnie z ustawą o rewitalizacji. Dodatkowo, jeśli zmiany będą dotyczyły projektów umieszczonych na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, konieczne będzie uzyskanie opinii określonych w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji oraz przeprowadzenie konsultacji społecznych zgodnie z jej zapisami.

W sytuacji, gdy w wyniku oceny stopnia realizacji GPR zostanie stwierdzone osiągnięcie celów rewitalizacji, Rada Gminy – z własnej inicjatywy lub na wniosek Wójta – podejmie uchwałę o uchyleniu GPR w całości bądź w części.

IV. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

Nadrzędnym dokumentem strategicznym gminy jest *Strategia Rozwoju Gminy Chotcza na lata 2021-2026*. GPR wpisuje się w następujące zapisy Strategii:

Cel	Zadania	Sposób wpisywania się
1. Podniesienie potencjału produkcyjnego, efektywności i konkurencyjności rolnictwa gminy	1.5. Podjęcie działań na rzecz zwiększenia ilości gospodarstw ekologicznych – propagowanie agroturystyki. 1.6. Promowanie lokalnych potraw na różnego rodzaju uroczystościach i wydarzeniach na terenie gminy, ale i poza nią. Stoisko informacyjne.	W GPR przewidziano przedsięwzięcia rewitalizacyjne P1 i P4, obejmujące m.in. szkolenia w zakresie zakładania agroturystyki, prowadzenia działalności gospodarczej (może to być działalność w zakresie produkcji produktów ekologicznych) czy warsztaty kulinarne opierające się na lokalnych produktach.
2. Poprawa poziomu wiedzy o Gminie Chotcza wśród grup docelowych	2.2. Regularne spotkania z mieszkańcami i osobami zainteresowanymi w każdym z sołectw.	W zakres ten wpisuje się sama idea procesu rewitalizacji, w tym już zastosowane na etapie opracowania GPR i zaplanowane na etapie jego wdrażania – mechanizmy włączania mieszkańców. Angażowanie ich w procesy decyzyjne w zakresie rewitalizacji to także sposób ograniczania ryzyka niezrealizowania GPR zgodnie z założeniami.
5. Zachęcanie, ale także wspieranie aktywności mieszkańców oraz integracji środowiska lokalnego promującego gminę.	1.2. Promocja aktywnych postaw społecznych w dziedzinach kultury i sportu. 1.6. Inicjowanie i wspieranie działań organizacji pozarządowych w szerokim zakresie, w tym integracyjnych i pomocowych środowiskom zagrożonym zjawiskami patologicznymi.	Przedsięwzięcia P1 i P4 mają służyć pobudzeniu aktywności mieszkańców w zakresie sportu, kultury, ale także innych dziedzin. Przewiduje się ich realizację przy wsparciu lokalnych organizacji pozarządowych i włączenie w te działania osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Jednak jednocześnie zakłada się udział mieszkańców obszaru rewitalizacji, nieobjętych wsparciem pomocy społecznej, aby wystąpiła integracja społeczności lokalnej, dająca być

		może w przyszłości efekt w postaci wzajemnej pomocy „sąsiedzkiej”.
6. Tworzenie podstawowej struktury służącej ochronie środowiska.	3.1. Rozwijanie edukacji ekologicznej mieszkańców. 3.2. Wdrożenie kompleksowego systemu oczyszczania ścieków komunalnych i innych poprzez: 3.2.1. budowę sieci kanalizacyjnej 3.2.2. budowę przydomowych oczyszczalni i bezodpływowych zbiorników. 3.6. Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii.	Działania z zakresu edukacji ekologicznej stanowią element przedsięwzięcia P4 (np. przyrodnicze gry terenowe, wspólne opracowywanie tablic informacyjnych). Ponadto przedsięwzięcie U1 opiera się na konkretnych działaniach, zmierzających do poprawy stanu środowiska, m.in. przez rozwijanie rozwiązań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej czy promowanie OZE.
9. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości.	5.4. Zorganizowanie poradnictwa i propagowanie informacji gospodarczej o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.	W ramach przedsięwzięcia P1 przewidziano doradztwo w zakresie zakładania działalności gospodarczej, choć w ograniczonym zakresie – ze względu na uwarunkowania rozwojowe całej gminy.
10. Poprawa warunków życia i rozwoju mieszkańców.	8.10. Organizacja festynów i imprez np. integracyjnych jako propagowanie tożsamości wielokulturowej oraz rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu.	Zapisy te realizowane będą przez przedsięwzięcia P1 i P4, w ramach których działania będą umiejscawiane w zagospodarowanych terenach zielonych oraz istniejącej świetlicy wiejskiej.

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Chotcza nie posiada strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zapisy GPR są spójne w następujących założeniach z Planem ogólnym:

- Priorytetem pozostaje zachowanie wiejskiego krajobrazu oraz wspieranie funkcji rolniczej i agroturystycznej, co jest zgodne z dotychczasowym kierunkiem rozwoju gminy.
- W celu dalszej ochrony zasobów naturalnych zaleca się wdrożenie działań wspierających zrównoważone gospodarowanie wodami oraz ograniczenie punktowych źródeł zanieczyszczeń.
- Gmina Chotcza uwzględnia walory przyrodnicze i krajobrazowe w swoich dokumentach strategicznych i planistycznych, podejmując działania na rzecz ich ochrony i zrównoważonego kształtowania. Kluczowe znaczenie ma dalsza harmonizacja rozwoju

przestrzennego z zachowaniem cennych elementów krajobrazu, aby utrzymać jego wysoką jakość estetyczną i przyrodniczą.

V. ODNIESIENIE DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA LOKALNEGO

V.1. Określenie zmian w uchwałach

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego.

Nie przewiduje się konieczności zmian w uchwałach definiujących politykę mieszkaniową gminy, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji.

W Gminnym Programie Rewitalizacji zawarto zapisy dotyczące kwestii powoływania i funkcjonowania KR, uwzględnione w uchwale poświęconej powołaniu tego ciała. Regulamin ten został zawarty w uchwale Nr XVIII/82/25 Rady Gminy w Chotczy z dnia 27 sierpnia 2025 r. w sprawie: przyjęcia Regulaminu określającego zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

V.2. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Zapisy GPR pozostają zgodne z uchwalonym Planem ogólnym, w związku z czym nie ma konieczności wprowadzania w POG zmian.

W gminie nie uchwalono żadnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Nie przewiduje się uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych stanowią Załącznik do GPR (w formie mapy).

V.3. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji, w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przewiduje się możliwość ustanowienia na 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji – zgodnie z dyspozycją ustawy – będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Gminy Chotcza.

V.4. Zapisy wynikające z art. 166 ust. 1 Prawo wodne

Na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, których granice zostały wrysowane na mapie przedstawiającej kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych, stanowiącej załącznik do GPR. Według wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego na obszarze rewitalizacji nie występuje zagrożenie powodzią.

SPIS TABEL

Tabela 1 Wskaźniki wykorzystane do analizy sytuacji kryzysowej w gminie Chotcza.....	5
Tabela 2 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Chotcza.	7
Tabela 3 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w gminie Chotcza.	9
Tabela 4 Matryca komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych z problemami obszaru rewitalizacji.....	25
Tabela 5 Matryca komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji.	25
Tabela 6 Analiza ryzyka dla wdrażania GPR.	32
Tabela 7 Harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	32
Tabela 8 Karta monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji.	33
Tabela 9 Kierunki zmian wskaźników na obszarze rewitalizacji.	34

SPIS FOTOGRAFII

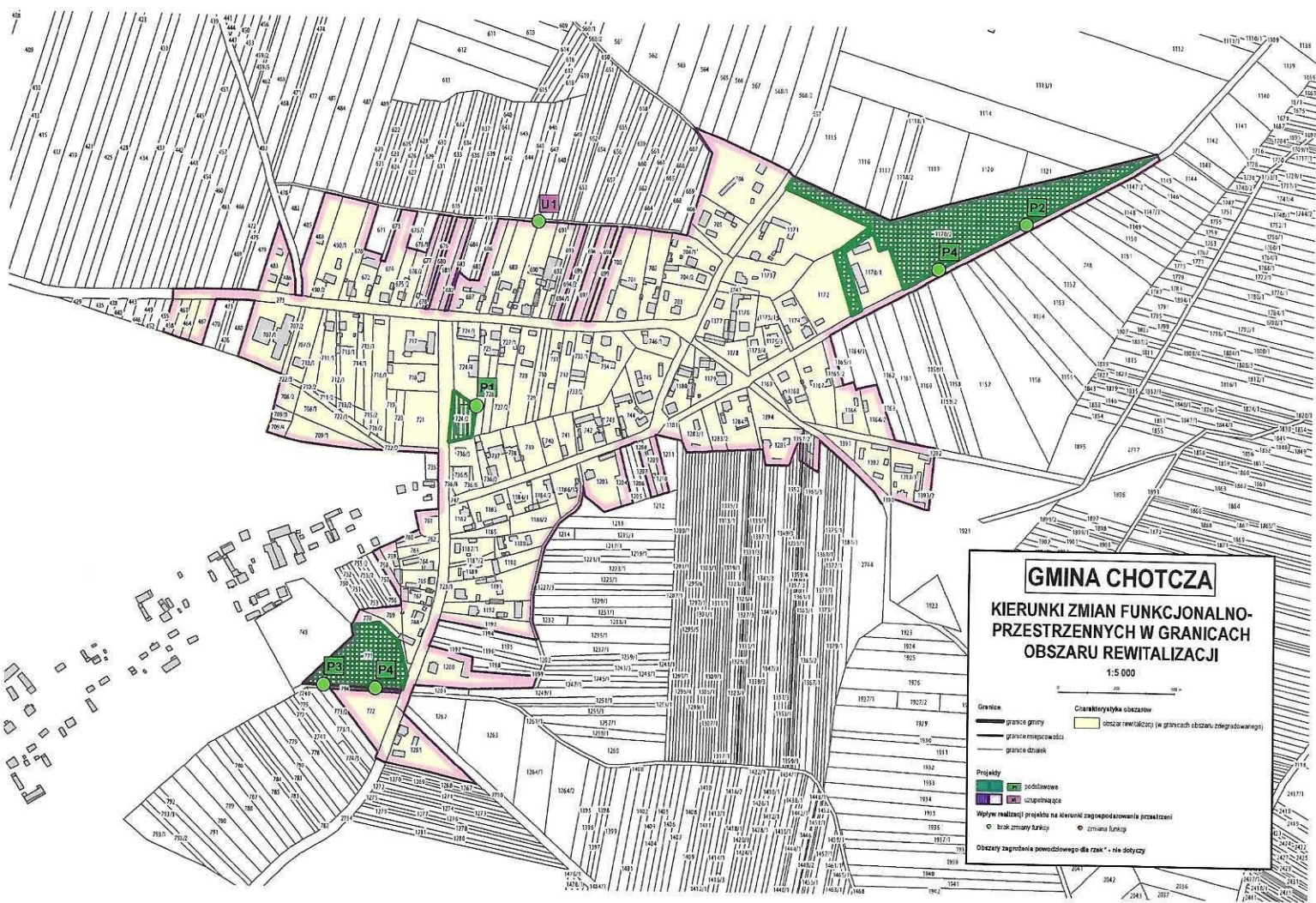
Fot. 1 Spotkanie w ramach konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Chotcza.	28

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Chotcza.	11

Załącznik nr 1 Mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Przemysław Zawolski

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Przemysław Zawolski